

Socialdepartementet

Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik
103 33 Stockholm

**JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ ÖVERSYN
AV INSATSER ENLIGT LSS OCH ASSISTANSERSÄTTNINGEN
(SOU 2018:88)**

Sammanfattande synpunkter och avgränsning

Jämställdhetsmyndigheten har anmodats att yttra sig över ovanstående betänkande. Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till i huvudsak de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Jämställdhetsmyndigheten lämnar följande synpunkter.

3. Allmänna överväganden

Utredningen bedömer i 3.4.1 att insatser bör komplettera varandra och bättre svarar mot dagens behov. Jämställdhetsmyndigheten delar utredningens bedömning. Ett ökat antal kompletterande insatser som utgår ifrån individens behov ökar möjligheten för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Utredningen ger en rad bedömningar och förslag, i linje med 3.4.4, där stödet till familjer med barn med funktionsnedsättning ska vara flexibelt och sammanhållet. Jämställdhetsmyndigheten ställer sig frågande till utredningens jämställdhetsanalys i detta avseende och hur analysen påverkar bedömningar samt förslag. Idag leder stödet till att familjer gör val där kvinnor, i större utsträckning än män, går ner i arbetstid, byter arbete eller själva arbetar som assistent, vilket utredningen själva pekar på. Utredningen ger en rad förslag på insatser som skulle ge familjer utökade möjligheter till stöd, men det saknas en diskussion om hur utredningen avser komma

tillrätta med jämställdhetsproblemen kopplade till föräldrastödet. Inte heller i utredningens konsekvensanalys (17.4.10) förs ett sådant resonemang. Analysen om hur förslagen påverkar jämställdheten fokuserar helt på personer med funktionsnedsättning och utelämnar hur familj och anhöriga påverkas.

Utredningen bedömer, i 3.4.7, att en ny lag om stöd och service bör baseras på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och målen för funktionshinderspolitiken. Jämställdhetsmyndigheten delar denna bedömning. I texterna återfinns tydliga jämställdhetsambitioner.

5. Bostaden

Utredningen föreslår att personlig service och boendestöd ska införas som en ny insats i LSS. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker detta förslag. Ett utökat stöd till familjer skulle förbättra den ekonomiska jämställdheten samt underlätta för en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

6. Barn och familjer

Utredningen föreslår i övervägande 6.3.6 att insatsen avlösarservice inrättas. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslaget då det bör förenkla en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

Vidare ger utredningen förslag, i övervägande 6.4.4, på korttidstillsyn för skolungdom. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslaget då det bör stärka kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Utredningen bedömer i 6.6.4 att familjehem eller bostad med särskild service kan vara en viktig kompletterande stödform. Jämställdhetsmyndigheten delar denna bedömning. Likt andra insatser som främjar stöd till familjer med stora omsorgsbehov borde insatsen underlätta situationen.

8. Sysselsättning

Utredningen ger förslag i övervägande 8.2.6 kring insatsen daglig verksamhet. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslaget.

Jämställdhetsmyndigheten i rapport (2019:5) visas att kvinnor med funktionsnedsättning är en ekonomiskt utsatt grupp. Vi ser att insatsen kan avhjälpa detta. Förslagen kring kunskapsunderlag och kartläggning bör jämställdhetsintegreras för att bättre svara mot kvinnor och mäns behov.

13. Kvalitet, uppföljning och tillsyn

Utredningen menar, i övervägande 13.4.3, att den tillsyn inom LSS behöver förstärkas i både kvalitet och kvantitet. Jämställdhetsmyndigheten delar denna bedömning. En förstärkt tillsyn skulle kunna avhjälpa ett bristfälligt stöd till familjer, vilket utredningen pekat på, samt motverka missförhållanden som faller inom målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Vidare föreslår utredningen i övervägande 13.5.5 att Socialstyrelsen ska sammanställa ett utbildningsmaterial. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker detta förslag. Uppdraget bör jämställdhetsintegreras, med fokus på mäns våld mot kvinnor, för att ge stöd och ökad förståelse för våldssituationer som kan uppstå i den personliga relationen som LSS förutsätter.

14. Ny lag om stöd och service

Utredningen föreslår i 14.8 att Socialstyrelsen bör ta fram kunskapsstöd i samband med ny lagstiftning. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker förslaget. Materialet bör jämställdhetsintegreras för att uppnå funktionshinderspolitikens jämställdhetsambitioner.

17. Konsekvenser av förslagen

Utredningen föreslår i 17.6 att Socialstyrelsen och Jämställdhetsmyndigheten får i uppdrag att följa upp förändringarnas effekt. Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker delvis förslaget. Det är angeläget att följa upp jämställdhetseffekterna av förslagen. För ett belysa effekterna i förslaget som helhet menar vi att det är angeläget att jämställdhetseffekterna hanteras i en samlad utvärdering. Uppdraget till Socialstyrelsen bör därför jämställdhetsintegreras och utvärderingen bör ske i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lena Ag efter föredragning av Johan Kaluza. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Peter Vikström samt strategisk rådgivare Maria Skalin Alströmer och verksjurist Anna Tingbäck deltagit.

För Jämställdhetsmyndigheten

.....

Lena Ag, generaldirektör

.....

Johan Kaluza, senior utredare